

Sygn. akt VII U 1530/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2017 r. w Warszawie

sprawy M. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania M. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 9 sierpnia 2016 r. znak: (...)

Oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Odwołująca M. C. w dniu 23 września 2017 roku wniosła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji organu rentowego z dnia 9 sierpnia 2016 roku, znak: (...). Odwołująca wniosła o zmianę przedmiotowej decyzji poprzez ustalenie wysokości należnej emerytury bez jej pomniejszenia o kwotę pobranych emerytur, tj. dokonania tego ustalenia na podstawie regulacji prawnych obowiązujących w momencie nabycia prawa do emerytury przysługującej w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. (odwołanie, k. 2 – 5 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 11 października 2016 roku wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, iż przyznał odwołującej emeryturę w oparciu o art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy podniósł, iż zgodnie z art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, w przypadku złożenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej przez osobę uprawnioną do wcześniejszej emerytury podstawę jej obliczenia pomniejsza się o kwotę pobranych emerytur, w wysokości przed obliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenia zdrowotne. W związku z powyższym organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do przeliczenia świadczenia „bez odejmowania wcześniej wypłacanych świadczeń” (k. 14 – 14v a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. C. urodzona w dniu (...), w dniu 4 stycznia 2013 roku złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę. (k. 1, tom II a.e.)

Decyzją z dnia 11 maja 2013 roku, znak: (...) organ rentowy przyznał odwołującej prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 roku tj. od pierwszego dnia miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Wysokość świadczenia obliczono zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 1610,13 zł. (k. 13, tom II a.e.)

Odwołująca w dniu 19 lipca 2016 roku złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o przeliczenie wysokości emerytury i ustalenie jej na podstawie przepisów obowiązujących na koniec 2012 roku, czyli bez umniejszania jej o wcześniej wypłacane świadczenia. (k. 1, tom III a.e.)

Decyzją z dnia 9 sierpnia 2016 roku, znak: (...) organ rentowy odmówił M. C. przeliczenia świadczenie emerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż decyzją z dnia 11 maja 2013 roku ustalił prawo do emerytury od 1 stycznia 2013 roku zgodnie z obowiązującymi na dzień złożenia wniosku przepisami. (k. 3 tom III a.e.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach rentowych. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

W związku z tym, Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej M. C. nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że zgodnie z podstawową zasadą w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza treść decyzji organu rentowego, od której wniesiono odwołanie i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 maja 2013 roku, sygn. akt III AUa 1128/12, LEX nr 1322497, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 roku, sygn. akt II UK 275/11, LEX nr 1215286).

Przedmiotem odwołania ubezpieczonej w niniejszej sprawie była decyzja z dnia 9 sierpnia 2016 roku, na mocy której organ rentowy odmówił jej przeliczenia emerytury. Otóż należy podkreślić, że wnioskodawczyni zakwestionowała sposób obliczenia emerytury przyznanej jej decyzją z dnia 11 maja 2013 roku – a więc według art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w jego brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2013 roku. Wnioskodawczyni domagała się obliczenia przysługującej jej emerytury według zasad obowiązujących do dnia 31 grudnia 2012 roku, ponieważ 60 lat życia ukończyła w dniu 20 grudnia 2012 roku i z tą datą przysługiwało jej prawo do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. W ocenie Sądu Okręgowego kwestionowana przez odwołującą decyzja organu rentowego jest zgodna z przepisami prawa.

W przypadku osiągnięcia przez ubezpieczonego powszechnego wieku emerytalnego przysługuje mu emerytura obliczana według zasad określonych w art. 24 - 26b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 887, dalej: ustawa emerytalna), według stanu prawnego obowiązującego na dzień spełnienia wszystkich warunków do nabycia tego prawa. W przypadku emerytury z art. 24 ustawy emerytalnej jest to związane z osiągnięciem określonego (powszechnego) wieku emerytalnego. Stosownie do treści art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Warto jednak wskazać, że samo spełnienie warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia nie rodzi po stronie organu rentowego zobowiązania z tytułu powstałego świadczenia, gdyż zależy to od złożenia przez zainteresowanego stosownego

wniosku. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odróżnia bowiem moment powstania prawa (tj. spełnienie warunków - art. 100) od momentu wypłaty świadczenia (tj. nie wcześniej niż od miesiąca zgłoszenia wniosku lub wydania decyzji z urzędu - art. 129 ust. 1). Ogólną zasadą prawa ubezpieczeń społecznych jest bowiem wypłata świadczenia na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury/renty (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Istotna jest zatem data wystąpienia z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 26 czerwca 2013 roku, sygn. akt III AUa 1748/12).

Podkreślenia wymaga również, iż decyzja organu rentowego ma charakter deklaratoryjny (z uwagi na treść art. 100 ustawy emerytalnej) – jednak decydujące znaczenie ma ustalenie jakie przesłanki muszą zostać spełnione dla powstania prawa do świadczenia, a zatem jaki stan prawny należy stosować jako kryterium oceny. Właśnie data złożenia wniosku wskazuje na to jaki stan prawny winien być brany pod uwagę jako kryterium ustalenia – czy zostały spełnione przesłanki do przyznania prawa do świadczenia. Wynika to z przepisu art. 186 ustawy emerytalnej, w szczególności z jego ustępu 2 pkt 1 wskazującego, że przepisy ustawy stosuje się do wniosków o świadczenia zgłoszonych począwszy od dnia jej wejścia w życie (w szczególności wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 czerwca 2013 roku, sygn. akt III AUa 1806/12, LEX nr 1335638 – wydanego na gruncie sprawy o prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, lecz ogólna zasada wywiedziona w uzasadnieniu Sądu ma zastosowanie również w niniejszej sprawie). Wyjątek od powyższej zasady został przewidziany dla stanów faktycznych, które uzasadniają podjęcie działania przez organ rentowy z urzędu – por. art. 24a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednakże wskazana w tym przepisie sytuacja nie ma zastosowania do sytuacji ubezpieczonej. Powyższe oznacza, że moment ustalenia prawa właściwego może być późniejszy z uwagi na termin złożenia wniosku o przyznanie prawa do emerytury. Wskazana zasada dotyczy wnioskodawczyni, gdyż mimo faktu, iż osiągnęła ona powszechny wiek emerytalny z dniem 20 grudnia 2012 roku to wniosek o emeryturę złożyła w dniu 4 stycznia 2013 roku. Stan prawny, który winien zostać zastosowany do obliczenia dla niej wysokości świadczenia powinien przypadać na dzień złożenia wniosku, a nie na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego.

Wnioskodawczyni zdecydowała się na realizację swojego prawa do emerytury (w powszechnym wieku) po 1 stycznia 2013 roku i według stanu prawnego wówczas obowiązującego. Nie jest zasadne twierdzenie odwołującej, że osiągnięcie przez nią powszechnego wieku emerytalnego determinowało stan prawny, jaki organ rentowy winien wziąć pod uwagę. Jak wskazano powyżej decyduje w tym względzie wola ubezpieczonego wyrażona we wniosku o przyznanie prawa do świadczenia. Samo zaś ziszczenie się ryzyka ubezpieczeniowego nie skutkuje koniecznością podjęcia działania przez organ rentowy. Nie można też w takim przypadku mówić o żadnym prawie nabytym, czy też o ekspektatywie do prawa do emerytury (w znaczeniu prawa o ukształtowanej już treści). W związku z powyższym organ rentowy nie naruszył konstytucyjnej zasady państwa prawnego.

Należy w tym miejscu wskazać, że wyrokiem z dnia 7 maja 2014 roku, sygn. akt K 43/12 Trybunał Konstytucyjny w punkcie trzecim sentencji orzekł, że art. 24 ust. 1, 1a i 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, 1717 i 1734) jest zgodny z wyrażonymi w art. 2 Konstytucji zasadami zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz ochrony praw nabytych, a także z art. 32 i art. 33 Konstytucji. Z kolei w punkcie czwartym orzekł, że art. 24 ust. 1a pkt 62 - 85 i ust. 1b ustawy powołanej w punkcie 3 jest zgodny z art. 26 ust. 2 Konwencji nr 102 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej minimalnych norm zabezpieczenia społecznego, przyjętej w Genewie dnia 28 czerwca 1952 roku (Dz. U. z 2005 r. Nr 93, poz. 775).

Z uwagi na powyższe do sytuacji prawnej wnioskodawczyni miał zastosowanie obowiązujący od dnia 1 stycznia 2013 roku art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – dodany ustawa z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 637). Przepis ten stanowi, że jeżeli ubezpieczony pobierał emeryturę na podstawie przepisów art. 26b, 46, 50, 50a, 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela – podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalona zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o

kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Organ rentowy w sposób prawidłowy tym samym odmówił odwołującej przeliczenia emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)